

Հայկական
Գրական
Գործեր

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒՆԱՐԱՅՎԱՆ ՄԻՈՒՄ-ԻՐԱՆ

ԿԱՆՈՒՆԱԳԻՐ

Կ. ՊՈՒԼՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Օ. ԱՐՋՈՒՄԱՆ

1919

Համայնական
Գրադարան
Համակ - Բնակարան

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒՆԱԲԱՐԱԿԱԾ Մ ԻՈՒԹԻՒՆ

427 / 3811

ԿԵԱՌԱՆԳԻՐ

Կ. ՊՈՒԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ
1919

Page
1183

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԷԱՄԱԿԱՆ

ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ՄԻՈՒԹԵՆ ՆՊԵՄԵՎԸ ԵՒ ՎԵՉՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՕԴՈՒԷԺ 1.

Միութեան նպատակն է

1. Նպաստել Հայկական Ոճը վերականգնանալու և պատշաճեցնելու արդի պայմաններուն :

2. Քաջալերել և բարոյեցնել հայ արուեստաւորներու արտադրութիւնները :

3. Քաղաքակիրթ աշխարհի ծանօթացնել Հայ արուեստը :

Այս նպատակին իրագործման համար Միութիւնը պիտի ուսումնասիրէ հայկական Ոճը և ընդհանուր կերպով Հայ արուեստագէտներու գործերը, ինչպէս նաեւ օտար արուեստագէտներու Հայոց վերաբերեալ արտադրութիւնները : Այս ուսումնասիրութիւններուն մասին հրատարակութիւններ պիտի կատարէ ու առարկաներ պիտի հաւարէ :

Միութեան կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս և ի հարկին կարելի պիտի ըլլայ մասնագիւյր հաստատել :

ՅՕԴՈՒԷԺ 2.

Միութեան նպատակը արդիւնաւորելու միջոցներն են

1. Ցուցահանդէսներու և բանախօսութիւններու տարբում :

2. Մասնաւորաբար Հայ գեղարուեստի մասին զրուած գիրքերու հաւաքում :

3. Ազգային վարժարաններու մէջ գեղարուեստական դասընթացքներու քաջալերում :

4. Գեղարուեստական ուղղութիւն մը տալ արհեստաւորներու միութիւններուն և հրատարակել արուեստական զիւրջմբռնելի զբրբայներ :

5. Նուիրատուութիւններ ու անտոկոս փոխատուութիւններ՝ Միութեան նպատակին ծառայող գործի մը յաջողութեան համար :

6. Կազմակերպութիւն պարգեւաւոր մրցումներու, մասնաւորաբար հայկական Ոճի յառաջդիմութեան նպատակով :

7. Գեղարուեստագէտներէ եւ գիտուններէ կազմուած խումբերու առարում՝ զանազան կողմեր հայ հնութիւններու վերաբերեալ պնդումներ կամ ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար :

8. Թելադրութիւն՝ հայկական Ոճի նախընտրութեան նոր կառուցուելիք շէնութիւններու մէջ :

ՅՕԴՈՒԷԺ 3.

Միութիւնը կազմուած է անդամներէ, նուիրատու անդամներէ, բարերար անդամներէ, թղթակից անդամներէ եւ պատուոյ անդամներէ :

Վարչական ժողովի հաւանութեամբ կ'ընտրուին Միութեան անդամները որոնք պիտի վճարեն իբր բաժնեւճար տարին 6 օսմ. ոսկի: Անդամի մը կինը եւ ամուրի զաւակները կրնան կէս բաժնեւճարով անդամակցիլ Միութեան :

Նուիրատու անդամ ըլլալու համար պէտք է նուիրել տարեւճարէն զատ առ նուազն 20 օսմ. ոսկի մէկ անգամուան համար :

Բարերար անդամ ըլլալու համար պէտք է նուիրել տարեւճարէն զատ առ նուազն 100 օսմ. ոսկի մէկ անգամուան համար :

Միութիւնը կրնայ ընդունիլ նաեւ վճարող անդամներէ զատ թրդթակից անդամներ, որոնք Միութեան պարտին հաղորդել պարբերաբար Հայ Գեղարուեստի մասին տեղեկութիւններ եւ տեղական ուսումնասիրութիւններ :

Պատուոյ անդամ տիտղոսը կը տրուի վարչական ժողովի առաջ արկութիւնով եւ ընդհանուր ժողովի որոշումով այն անձերուն կամ ընկերութիւններուն՝ որոնք նշանակելի ծառայութիւններ մատուցած են Միութեան նպատակին :

Կիները կրնան անդամ ըլլալ եւ մասնակցիլ ամէն պաշտօնի :

ՅՕԴՈՒԷԺ 4.

Միութեան անդամ ըլլալէ կը դադրին ,

1. Անդամակցութենէ հրաժարողները :

2. Երեք ազդարարութենէ յետոյ բաժնեւճար տուած չըլլալուն համար վարչութեան կողմէ անդամներուն ցանկէն ջնջողները :

3. Ծանրակշիռ պարագաներու տակ Միութենէն արտաքսուածները: Հրաժարող անդամ մը պարտի վճարել յետեալ եւ նոյն տարուան Կենվճարը :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ի.

ԱՆՔԶԵԿԱՆ ԿԵԶԱՐԿԱՆՊՈՒԹԻՒՆ

Յ Ո Ղ Ո Ւ Է Ժ 5.

Միութեան վարչութիւնը յանձնուած է ժողովի մը՝ կազմուած 16 անդամներէ՝ որ պէտք տեսած ատեն, կրնայ բարձրացնել իր անդամներուն թիւը մինչև 25 :

Միութեան առաջին վարչական ժողովը կ'անուանուի հիմնադիր անդամներուն կողմէ :

Վարչական ժողովը կրնայ նոր անդամներ ընտրել, իր պակսած ընկերներուն տեղ կամ անդամներու թիւը բարձրացնելու համար, պայմանով որ առաջին գումարուելիք ընդհանուր ժողովին վաւերացման ենթարկուին իր ընտրութիւնները: Առաջին տարուան ընտրութիւնները ընդհանուր ժողովի վաւերացման ենթակայ չեն :

Վարչական ժողովի վերակազմութիւնը երկու տարուան շրջանէն վերջը կ'սկսի:

Վարչութիւնը կրնայ մասնախումբեր կազմել որոնք ընտրելով իրենց ղեւանը կրնան յարմար դատած անձերուն աջակցութեանը դիմել:

Վարչութեան մէկ հինգերորդը կը նորոգուի ամէն տարի. փոխւելիք անդամները վիճակով կ'որոշուին եւ անոնց յաջորդները քուէարկութեամբ կ'ընտրուին, իսկ հինգերորդ տարին ընտրութիւնը կ'ըլլայ երիցութեան կարգով:

Պաշտօնին յրացնող անդամները վերընտրելի են:

Վարչութիւնը կ'ընտրէ իր անդամներէն՝ նախագահ մը, ղեր-նախագահ մը, ընդհանուր քարտուղար մը, քարտուղար մը եւ զանձապետ մը, որոնց պաշտօնը կը լրանայ տարւոյն շրջանին հետ:

Առաջին երկու տարուան շրջանէն վերջ վարչական ժողովը ամէն տարեկիցքի իր ղեւանը կը կազմէ :

Վարչութիւնը ունի ամենալայն իրաւասութիւն որոշելու համար Միութեան նպատակին ծառայող լաւագոյն միջոցները:

Յ Ո Ղ Ո Ւ Է Ժ 6.

Վարչութիւնը կը գումարուի առնուազն ամիսը անգամ մը, ինչպէս նաեւ պէտք տեսնուած ատեն իր նախագահին որոշումով կամ իր անդամները մէկ երրորդին գրաւոր ղեմումին վրայ:

Անդամներէն մէկ երրորդին ներկայութիւնը անհրաժեշտ է որոշումները վաւերական համարուելու համար:

Որոշումները կը տրուին ներկայ անդամներու մեծամասնութեամբ:

Զայներու հաւասարութեան պարագային նախագահինը գերակշիռ է:

Նիստերը պէտք է արձանագրուին մասնաւոր տետրակի մը մէջ եւ ստորագրուին նախագահին եւ բարտուղարին կողմէ:

Սմէն տարի վարչութիւնը իր գործունէութեան տեղեկագիրը կը ներկայացնէ ընդհանուր ժողովին:

ՅՕԴՈՒԷԺ 7.

Վարչութեան եւ մասնախումբերու անդամներուն տուած աշխատութիւնները բացարձակապէս ծրի են:

ՅՕԴՈՒԷԺ 8.

Ընդհանուր ժողովը կը կազմուի Միութեան տասներկու ամիս անդամակցած բոլոր անդամներէն, ի բաց առեալ թղթակից եւ պատուոյ անդամները:

Միութեան անդամները կրնան նաեւ ծայն ունենալ ընդհանուր ժողովին մէջ, Միութեան անդամ եղող ներկայացուցիչի մը միջոցով:

Ներկայացուցիչ մը իր ծայնէն զատ երկու ծայն միայն կրնայ ունենալ:

Ընդհանուր ժողովը կը գումարուի տարին անգամ մը, շրջանը լրանալուն յաջորդող երեք ամիսներու միջոցին:

Շրջանը կը սկսի Յունուար 1ին եւ կը լրանայ Դեկտեմբեր 31ին: Ժողովը կը գումարուի նաեւ վարչութեան կամ Միութեան կեդրոնատեղիին մէջ գտնուող անդամներուն՝ մէկ երրորդին խնդրանքին վրայ:

Իր օրակարգը վարչական ժողովին կողմէ կը պատրաստուի:

Ընդհանուր ժողովի ղեւանն է նաեւ վարչական ժողովի ղեւանը:

Ան կը լսէ վարչական ժողովի գործունէութեան եւ Միութեան բարոյական ու նիւթական փիճակին մասին ժողովին ու գանձապետին պատրաստած տեղեկագիրը:

Ան կը վաւերացնէ լրացած շրջանին հաշիւները, կը վճռէ օրակարգի անցած խնդիրները եւ վարչական ժողովի նոր անդամներուն անուանումովը կը զբաղի:

Ընդհանուր ժողովը չի կրնար վճռել օրինաւոր կերպով, եթէ իր կեդրոնատեղին գտնուող անդամներուն մէկ երրորդը ներկայ կամ ներկայացուած չըլլայ:

Հակառակ պարագային ութ օր յետոյ նոր ժողով մը կը գումարուի եւ օրինաւորապէս կը վճռէ նախորդ ժողովի օրակարգին անցած խնդիրները, ինչ որ ալ ըլլայ ներկայ կամ ներկայացուցուած անդամներուն թիւը:

Ընդհանուր ժողովը կը հրաւիրուի նամակով, ժողովի գումարին ղեկավարի օր առաջ:

ՅՕԴՈՒԷԺ 9.

Ծախքերու վճարումները կ'արտօնուին նախագահին կամ արգելքի պարագային՝ դեր-նախագահին կողմէ :

Նախագահն է Միութեան օրինական ներկայացուցիչը ամէն գործառնութիւններու մէջ , արգելքի մը պարագային ժողովը կրնայ դեր-նախագահը կամ անդամներէն մէկը փոխանորդ կարգել :

ՅՕԴՈՒԷԺ 10.

Վարչական ժողովը , կալուածական ստացումներու , փոխատուութեանց , շէնքի մը վաճառման , անշարժ գրաւի վրայ փոխատուութիւններու մասին որոշումներ տալու իրաւասութիւն ունի՝ կեդրոնատեղին գտնուող անդամներուն երկու երրորդի մեծամասնութեամբ :

ԳԼՈՒԽ Գ.

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԻՒԹԵԿԷՆ ՄԻՋՈՅՆՈՐԸ

ՍԵ ՊԵՏՏԱՄԻ ԴՈՒՄԵՐԸ

ՅՕԴՈՒԷԺ 11.

Միութեան նիւթական միջոցներն են

1. Բաժնեվճարները եւ նուիրատուութիւնները :

2. Հանդէսներուն հասոյթը :

3. Դրամական հաստատունն նպաստները :

4. Իր կալուածներու եւ ամէն տեսակ արժէքներու եկամուտը :

Պայմանաւոր նուիրատուութիւնները վարչութեան արտօնութեամբ կրնան ընդունուիլ , երբ պահանջուած պայմաններուն գործադրութիւնը չի խանգարեր որ եւ է կերպով Միութեան նիւթական վիճակի կանոնաւորութիւնը եւ նպատակը :

ՅՕԴՈՒԷԺ 12.

Միութեան ունեցած նիւթական միջոցներով , վարչութիւնը իր յարմար դատած կերպով պահեստի գումար մը պիտի կազմէ , որ պիտի յատկացուի արտաքոյ կարգի ծախքերու եւ եթէ բաց մը կայ՝ գոցելու :

Պահեստի դրամը կրնայ ի միջի այլոց գործածուիլ կալուածի արժեթուղթի զնման եւ կամ անշարժ գրաւով փոխատու :

Գ Լ ՈՒՒ Դ .

ԿԵՆՈՆԱԳՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԼՈՒԺՈՒՄ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՅՕԴՈՒԷԺ 13.

Կանոնագրի փոփոխութիւնը կրնայ ըլլալ միայն վարչական ժողովի եւ կամ կեդրոնատեղին գտնուող Միութեան անդամներուն մէկ երրորդին առաջարկութեամբ :

Փոփոխութեան առաջարկը պէտք է մատուցուի առնուազն ընդհանուր ժողովի գումարուելէն 15 օր առաջ . այս նպատակին համար գումարուած արտասովոր ընդհանուր ժողովը չի կրնար փոխել Միութեան կանոնագիրը , եթէ բաղկացած չլլայ կեդրոնատեղին գտնուող անդամներուն մեծամասնութենէն :

Հակառակ պարագային ընդհանուր ժողովը կրկին կը գումարուի 15 օր յետոյ եւ այս անգամ օրինաւորապէս կ'որոշէ ինչ որ ալ ըլլայ ներկայ կամ ներկայացուած անդամներու թիւը :

Որոշումները կը տրուին ներկայ եւ ներկայացուած անդամներուն ձայներուն մեծամասնութեամբ :

ՅՕԴՈՒԷԺ 14.

Միութեան լուծման առաջարկը կրնայ ըլլալ միայն վարչութեան կեդրոնատեղին ներկայ գտնուող անդամներուն երկու երրորդին առաջարկութեամբ :

Վերոյիշեալ պայմաններու մէջ գումարուած ընդհանուր ժողովը երկու երրորդի մեծամասնութեամբ միայն կրնայ որոշել Միութեան լուծումը :

ՅՕԴՈՒԷԺ 15.

Ընդհանուր ժողովը երբ Միութեան լուծումը որոշէ պէտք է նշանակէ պատուիրակներ ամենալայն իրաւասութեամբ Միութեան հաշուեյարդարութիւնը ընկելու համար :

Ընդհանուր ժողովի որոշումով Միութեան ինչքերը պէտք է իսկոյն յանձնուին ազգային կրթական հաստատութեան մը :

Գ Լ ՈՒՒ ԼԻ .

ՏԱԿՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ԿԵՆՈՆԱԳՐԻ

ՅՕԴՈՒԷԺ 16.

Վարչութեան կողմէ պիտի պատրաստուի ներքին կանոնագիր մը Միութեան նպատակին յառաջդիմութեանը եւ ներկայ կանոնագրին տարբերութիւնը ապահովելու համար :

ԳԱՍ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0596123

ԿԼԿ
381

ԿԼԿ

3811

Պրոֆ
Արշակ Ալադյան
Դասիկ — Գաբարի

ԳԻՆԸ

424

3811